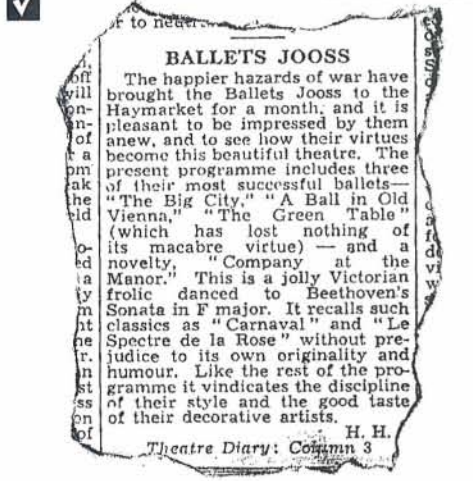

ד ש ו ת ✓ ח ד ש ו ת ✓ ח ד ש ו ת ✓

הירוק" (שלא איבד דבר משכנועו המקאברי) - וכן משהו חדש, "התכנסות חברתית באחוזה".

זהו שעשוע ויקטוריאני עליו, שנרקד לצלילי הסונאטה בפה מגיור מאת בטהובן. מבלי שהדבר יפגע במקוריות היצירה וחוש ההומור שבה, זהו מחול המעלה בזכרון את "קארנבל" ואת "רוח הורד", שתי יצירות קלאסיות [מאת מיכאל פוקין]. גם יתר תכניתם מצדיקה את שיטת סיגנונם ומעידה על טוב הטעם של מעצביהם. H.H.

THE OBSERVER, SUNDAY, JUNE 11, 1944

משסיימו את המקלחת המטהרת, יורד ממעל ענן אבק ומכסה את גופותיהם הרטובים. כך שהם חוזרים ולובשים את בגדיהם על גבי הבוץ שנוצר על עורם, והצופים חשים שלא בנוח נוכח פעולות אלה.

ביקורת מלפני מחצית המאה

העולם עסק בחודש יוני ביובל שנים לפלישה הגדולה לנורמנדי על ידי צבאות בנות-הברית, מערכה שסימלה את השלב האחרון בנצחון על היטלר ומשטרו. בגליון העיתון הבריטי הוטיק "THE OBSERVER", שהופיע בשבוע הפלישה, בעמודו השני, מצאנו ביקורת קצרה על מופע להקתו של קורט יוס. והנה תרגומה:

נאלט יוס

סיכוני המלחמה היותר נעימים הביאו לתיאטרון "הימרקט" [הסמוך לככר פיקאדילי בלונדון] את להקתו של קורט יוס למשך חודש ימים של מופעים. ונעים ביותר להתרשם מהם שוב, ולהוכיח, עד כמה הולמים יתרונותיהם את התיאטרון היפה, בו הם מתאכנסים. תכניתם הנוכחית כוללת את שלושת הבאלטים המצליחים ביותר שלהם - "העיר הגדולה", "נשף בוינה הישנה" ו"השולחן

"הר הנביחות"

להקתו של וים ואנדקיבוס, "ULTIMA VEZ", מופיעה ביצירה חדשה של היוצר הבלגי, שהחל את דרכו בלהקתו של יאן פאברה, ושמה "הר הנביחות".

הדמות המרכזית ב"הר הנביחות" מבוצעת על ידי סעיד גארבי, מרוקני עיוור. "מה שמשך אותי אליו היתה הערנות שלו, הצורך שלו לחפש כל העת כיוונים ואותות מסביבתו. הוא סופג מידע בלתי חזותי כמו ספוג. אין לו תחושה של בטחון, ואי-בטחון זה הוא התכונה שביקשתי לתאר במחול שלי." - אומר ואנדקיבוס.

היצירה הטרייה מלאה דימויים מדהימים, ומורכבת מתנועה, סרט קולנוע וקולות וכן חפצים שונים, כגון תלבושות שעירות, ההופכות את הרקדנים לדמויות של כלבי צייד. הוא מתנבא, שבשנים הבאות יעבור לצילום סרטים, כי זה המדיום הנראה לו הולם את הדמיון הפרוע שלו יותר מכל.

ב"הר הנביחות" יש שפע של דימויים, המתארים אנשים, שכביכול אינם מסתדרים עם עורם שלהם. גבר מקרצף את חזהו במברשת זיפים קשים, שלושה גברים עירומים מתרחצים בצורה כפייתית בזרם מים, אבל

בפרספקטיבות מעוותות. האנשים שהוא מצייר שסועים, מתפתלים בכאבים ומעוררים חלחלה וחמלה. עולם מיוסר של סיוטים אישיים. הרקדן הברזילאי אינו רק בעל גוף נהדר, אלא גם נראה כמאוהב בשפע השרירים שלו. הוא

בשר ודם

הכוריאוגרפים הנס קרסניק ושמעאל איבו (ISHMAEL IVO) יוצרים מחול על פי ציוריו של פרנסיס בייקון.

וחבריו קרסניק, המומחה לתיאור תופעות חברתיות בתנועה בימתית. הוא מכונה לעיתים "אחרון השמאלנים של תיאטרון המחול הגרמני". לכן השותפות שלהם מסקרנת, כי כל מרכיב במופע "פרנסיס בייקון" מושך, בעצם, לכיוון סגנוני שונה וניגודי לזה של חברו. המבקרים כינו את המופע החדש בכינויים קיצוניים: "שבעים דקות של גהינום" (כתב

שלישיה מוזרה: כוריאוגרף אוסטרי, החי בגרמניה, ויוצר תיאטרון-מחול בעל מגמות פוליטיות ברורות; רקדן שחור מברזיל, שפועל שנים רבות בגרמניה; וצייר בריטי נודע, שהלך לעולמו בשנת 1929, אשר התפרסם בציוריו הבוטים, המזכירים לעיתים קרובות בית-מטבחיים. בציוריו של בייקון, הדמויות העירומות - על פי רוב של גברים, שהוא מצייר מצויות

עיתון ברלינאי), אחר דיבר על "תאוות קריעת הבשר העצמית", ושלישי כינה זאת "פורנו בקטי קשה". כמו חיים סטין לפניו, התלהב פרנסיס בייקון למראה בשר בקר שחוט, ומצא יופי דווקא בנוויות התלויות על אנקולים בבית-המטבחיים. הנס קרסניק הלך בנאמנות בעקבות הצייר ומבנה תמונותיו. שעה שעל הבימה מזדווגים, מחרבנים, אוכלים ומקיאים, נשמעת ברקע מוסיקה גרגוריאנית רועגת ונוצר נגוד מדהים. ישמעאל איבו נראה כמי שנהנה מהייסורים. אהבה ומהלמות מתמזגות בעירבוביה חושנית. עמיתו למחול, הרקדן הפיני המעולה טארו סארינן (שהופיע בארץ עם רינה שיינפלד) מתייחס לייסורי הכוריאוגרפיה שעליו לעבור ברצינות רבה. התפאורה (שעיצבה פנלופה והרלי) פשוטה: הבימה אפורה כפלדה, שלושה לוחות, גדולים, נעים, מחלקים את הבימה ל"טריפטיק", כך שהמראה הוא כשל מזבח כנסייתי. ושם, במקום הקדושה, רוקדת הרקדנית הבזילאית מארה בורבה, (Mara Borba) כשרגליה נתונות במין כתונת-כפיה, והופכות אותה לטורסו, אפרודיטה קטועת גפיים תחתונות. כרגיל, נחלקים הצופים של קרסניק לשוללים ומתלהבים. יש הרואים בעבודתו האחרונה ירידה לתחום הגירוי סר-הטעם, ויש החשים בייסורים אלה של הגוף האנושי והנשמה שבו הישג אומנותי מעולה. איש אינו נותר אדיש, וזה כשלעצמו ציון גבוה ליוצר כלשהו.

מורכבת מגדעון פז (יו"ר), ריצ'רד קרייגון, (הרקדן המרכזי של "באלט שטוטגארט"), הבאלרינה הותיקה מבריטניה לין סימור, מנהלו של פסטיבל מונפלייה, זיאן-פול מונטנרי, רינה שיינפלד, יהודית ארנון והזמרת מירה זכאי.

שתי הזוכות במילגת לימוד לקורס קיץ בלונדון של האקדמיה המלכותית למחול: סהר ענבר (מס' 14) ואילנה קרילוב (מס' 5)

✓ מילגות

שתי תלמידות באלט ישראליות זכו במילגות מטעם האקדמיה המלכותית למחול בלונדון

צוות שופטים בינלאומי זיכה שתי תלמידות באלט ישראליות במילגת לימוד לקורס הקיץ של האקדמיה המלכותית למחול בלונדון. הנבחרות הן: סהר ענבר, בת 18, מהישוב להבים ואילנה קרילוב, בת 15 מערד. שתי הנערות לומדות בסטודיו של בת-דור בבאר שבע, ומתכוונות להיות רקדניות מקצועיות. סהר ענבר, שתתגייס לצה"ל באוגוסט, היא תלמידתה של דניאלה שפירא. אילנה קרילוב עלתה לארץ מרוסיה לפני שלוש שנים, ולומדת אצל סבטלנה איזומצ'ניקו.

תחרות הגמר התקיימה לאחרונה בתל-אביב, בהשתתפות 19 מתחרים. השופטים היו גיאנט פלמר (יו"ר), בוחנת מטעם האקדמיה המלכותית למחול באנגליה, תרזה סיושינסקי, רקדנית מקצועית ומורה מסקוטלנד ורינה פרי, מורה בכירה מטעם האקדמיה המלכותית למחול בישראל.

האקדמיה המלכותית למחול תחגוג 75 שנים להיווסדה בשנת 1995. היא פעילה בלמעלה מ-50 מדינות. בישראל יש כיום 110 מורים מורשים להכין תלמידים לקראת בחינות האקדמיה, ועוד 60, אשר הגישו בקשה לתעודת הוראה. הם מלמדים למעלה מ-6,000 תלמידים.

אדמה. אבל משום שנחסי התייחס אליהם כאילו ייצגו כוחות קוסמיים במין טרגדיה או עלילה אפית, הסולו שלו הוכיח כיצד אפשר להראות משהו יומיומי כבעל משמעות בלתי רגילה".

פנחסי מרבה להופיע וללמד דווקא באירופה (בעיקר בשווייץ וגרמניה), יחד עם עמיתו אריק פרנקלין בדואטים שנוצרו עבור שניהם, כגון ב"ערבות" (1993), למוסיקה מאת אוליביה מאסינס. חבל שעד כה לא נמצא אמרן, שיזמין את עמוס פנחסי להראות את עבודתו בארץ.

✓ תחרות מחול בינלאומית שניה

בחדש אוקטובר 1994 עומדת להתקיים זו הפעם השנייה התחרות הבינלאומית במחול מודרני במרכז סוזן דלל. לתחרות השנה שני חלקים, הראשון, בו יציגו כל המתחרים את העבודות לפני ועדת שיפוט, והשני, בו יופיעו המתחרים שנבחרו לפני הקהל הרחב. הכל יסתיים במופע חגיגי, בו יקבעו מקבלי הפרסים. מסתבר, שהמארגנים למדו לקח מכשלונות התחרות הראשונה, ומכאן ההפרדה בין תהליך הבחירה למופעים הפומביים.

טכס חלוקת הפרסים - בהם שני הפרסים הראשונים, אחד ליוצר ואחר למבצע המצטיין, בסך עשרת אלפים דולאר כל אחד - יתקיים ב-19 באוקטובר, בדיוק חמש שנים אחרי פתיחת שערי מרכז סוזן דלל. זו תהיה, אם כך, גם חגיגת יום הולדת לסוזן דלל.

עד כה נענו כ-60 להקות מכל העולם לפניית המרכז הישראלי, ביקשו שאלונים והביעו עניין בהשתתפות בתחרות. זו תחרות השונה מרוב תחרויות המחול המתקיימות מדי שנה ברחבי העולם, כי היא מוקדשת למחול העכשווי, ולא לבאלט הקלאסי, והיא כוללת לא רק פרסים על ביצוע מעולה אלא גם על טיב ומקורות היצירה הכוריאוגרפית.

כל אחת מהלהקות נדרשה להגיש שתי עבודות, אחת לארבעה רקדנים והשנייה לשני רקדנים לפחות.

הוועדה האומנותית של התחרות עסוקה בימים אלה בצפייה בקלטות וידיאו של ההצעות השונות, שנתקבלו (עד כה) מצרפת, אנגליה, בלגיה, קוריאה, יפן, ניו-זילנד, קנדה, ארה"ב, פולין, הפיליפינים וברזיל.

נציגי הוועדה האומנותית - גבי אלדור, עדו תדמור, נעמי פורטיס, איציק ויינגרטן, נירה פז ויאיר ורדי - ביקרו והתרשמו ברוב הארצות המבקשות להשתתף בתחרות. ועדת השופטים, שתעניק את הפרסים,

✓ מחולות אכילים

עמוס פינחסי נמנה בעבר עם רקדני תמר-ירושלים, עד ששב, יחד עם צבי גוטהיינר, לניו-יורק, ומאז הוא יוצר ומופיע לבדו או עם יוצרים אחרים במחולותיו המיוחדים.

אם לשפוט לפי האובייקטים המשמשים למקור השראה וחומר גלם לתנועה, אפשר היה לחשוב שהוא זלזלן ללא תקנה. המחול הראשון שיצר עבור "גוונים למחול" עסק בצלחת חרסיה. ב"זהירות שביר" (1985) הצלחת שימשה לו ראי, מיכל של אוכל וכי. מחול מאוחר יותר שלו כולו עוסק בקילוף תפוחי-אדמה. וגם הסולו שלו "מוץ" מוקדש למאכל, לגרגירי אורז.

במחול זה הוא מביא לבימה שקיות מלאות גרגירי אורז, אותם הוא מפזר בשני קווים ישרים לרוחב הבימה ולבסוף בונה מהם במרכזה גבעה קטנה. הוא מתפעל את האורז, עד שהוא ממלא בו את פיו - ויורק אותו שוב לבימה. מעין טכס של אורז.

חול, חומר, אורז ותפוחי אדמה - הכל משמש לו לחקירת המציאות הפיזית המיוחדת שלו.

"מוץ", עמוס פנחסי
"CHAFF", AMOS PINHASI

כותב ג'ק אנדרסון ב"ניו-יורק טיימס" על "המקלף" (1990): ... סולו מעורר עניין, כי הוא הכיל הפתעה אחרי הפתעה. הבימה נשלטת על ידי ערימת תפוחי אדמה. ופנחסי תופס סכין ומתנפל עליהם בשצף קצף כלוחם תוקפני. הוא מקצץ אותם ומניח להם ליפול שנית אחד אחד מקפלי הבגד שלו. והוא מסדר אותם במעגלים, כאילו היו חלק מפולחן דרואידי. תפוחי-האדמה נותרו פשוט תפוחי-

ESTELLE SOMMERS זומרס אסטל

✓ אסטל סומרס

נעלי-באלט והספריה למחול

בחדש מרס השנה נפטרה בניו-יורק בגיל 74 אסטל סומרס, אישיות מוכרת לכל איש מחול בארה"ב ובישראל.

אסטל, שהיתה נשואה שנים ארוכות למי שניהל את הפירמה הידועה של נעלי באלט וביגדי מחול, "CAPEZIO", בן סומרס, שימשה במשך שנים ארוכות יו"ר "עמותת ידידי הספריה למחול בישראל" בארה"ב.

מנעוריה התעניינה בשני תחומים, אומנות המחול והאופנה, אותם איחדה למפעל לייצור בגדי מחול. אגב עבודתה זו פגשה במי שעתיד היה להיות בעלה ואבי שלוש בנותיה, בן סומרס. יחד הם הפכו את בית-החרושת לנעלי באלט של הסנדלר האיטלקי המומחה, קאפזיו, לשם דבר בעולם הבאלט.

מדי שנה היתה מבקרת בארץ, אבל לא הזניחה את המחול בארה"ב.

היא שימשה חברה בועד האחראי לפסטיבל המחול ב-"JACOB'S PILLOW", ובשנה שקדמה למותה ממחלה ממארת אף תרמה לפסטיבל סטודיו חדש, המוקדש לזכרו של בעלה, שנפטר בשנת 1985.

על חזי שהלך לעולמו

ג ב י א ל ד ו ר

**המחול השלושה עשר: קל יותר לומר
"אינני סובל את המחול הזה", מאשר
לומר: "בבית הזה גרים רקדנים שאינם
רוקדים."** (ח.ל.)

היום, במרכז סוזן דלל, שמעתי פתאום את חזי בוכה. הבטנו בסרט וידיאו שצולם בזמן חזרה של ריקוד שהוא חיבר בנובמבר '91, בשם "סוזנה הבוכה", שם ליאור לב וליאת שטיינר רוקדים שלוש ואריאציות של מחול, בליווי לחנים שונים, ובפעם השלישית הליווי הוא בכי, בכיו של חזי, בכי מתמשך, של גבר, לא מתפנק, לא מבקש נוחם, דיוקן עצמי, קינה. גם בימים הקשים של מחלתו לא בכה, ועשוי פתאום הקול הזה ממלא את החדר.

וגם ראינו את חזי, כשעוד היה לו שיער ארוך, והוא נותן הוראות שקטות ומעשיות לרקדנים, וברקע, קולו המוקלט, הבוכה. בריקוד עצמו הרקדנים יצאו בכל פעם אל הבמה מהמעלית הגדולה הנמצאת בגב הבמה, והמעלית בכל פעם נסגרה ונעלמה וחזרה, מוארת, עד שבסוף נעלמה כשרק ליאת בתוכה, וליאור לבדו על הבמה, בחושך.

ברשימת הביקורת שכתב חזי על אוהד נהרין אחרי "מבול" הוא אמר, "יש יופי כמעט בלתי נסבל באותם קטעי סולו של אי-שפיות, המתדפקים בזעם, בתחינה ותוך ייאוש על החלל, שהוא דלת בלתי נעולה, שמצידה השני

מחכה לנו הנצחון המוחלט על מגבלותינו... מאחורי הדלת קיים גם הנצחון על הפחד, הפחד הגדול מכולם. נהרין עורג אל הקצה... אבל יודע שהקצה הזה הוא כלום, כאוס חסר עניין..."

אדווין דנבי, משורר אמריקאי, שהיה מבקר מחול דגול, תיאר פעם תנועה של באלט, בה הרקדנית מרימה את רגלה המתוחה גבוה,

חזי לסקלי HEZI LESKLY

כמחזה של נדיבות. אצל חזי לסקלי, הערבסק, אותה הנפה, מגיעה למאה ושמונים מעלות, כמו שפגט, אבל בעמידה על רגל אחת. הפישוק הענק הזה מופיע בריקודה של ליאת, ואחר כך גם בריקוד השני של חזי, "הם שוברים לוחות זהב", אותו רקד עידו תדמור, מין הרמת רגל שנדיר לראותה, בעיקר אצל רקדן.

בעיני יש בערבסק הזה, הנראה כמעט בלתי אפשרי, הליכה אל מעבר לדלת הלא נעולה, מפגש עם הריק. אין בתנועה הזו, קרוב מאוד לגופו של הפרטנר, הזמנה חושנית, אלא מין חיתוך סימטרי, אכזרי, של הגוף, החושף חלל. המרחב הנפער כך מגדיר את המקום שבין אברי הגוף לא כאפשרות של חיבור, חוס או הגנה, אלא כחוץ, קר ובודד.

המחול הארבעה עשר

הכל ריקוד אמרתי
כשפצתי את בהונות רגליו.
הכל ריקוד
אמרתי שהברגתי את כפות רגליו
אל הרצפה.
הכל ריקוד לחשתי
באוזניו של המלאך המקורקע יוסי
בחדר השנה של החולדה.

מבקרי המחול הגדולים, אלו שידעו "לראות בבהירות", הם ברובם משוררים. ג'ון ראסקין כתב: "לראות בבירור זו שירה, נבואה ודת - כולן באחת". החל בתיאופיל גוטייה, שכתב על הבאלט הרומאנטי

רוברט פומפר ROBERT POMPER

בו יאיר ורדי, מנהל מרכז סוזן דלל, מירה אידלס, מנכ"ל להקת בת-שבע, מיקי קורן, נציגת מרכז ביכורי-העיתים, זינט אורדמן, מנהלת אומנותית של להקת בת-דור, הכוריאוגרף שלמה רוזמרין, המבקר גיורא מנור ונציג משפחת פומפר.

משפחתו של פומפר אף הכינה וידאו ובו קטעים מעבודותיו של רוברט, כרקדן וכיוצר, המצוי בסרטיה של הספרייה למחול בישראל.

המלגות חולקו במעמד חגיגי, שהתקיים בסוזן דלל ב-20.4.1994. להקת בת-שבע הופיעה בערב זה לזיכרו של רוברט פומפר ביצירתה "מבול".

✓ מילגות למצויינות במחול ע"ש רוברט פומפר

לראשונה חולקו השנה שתי מילגות של קרן רוברט פומפר למצויינות במחול, והזוכים השנה הם תלמידת מרכז ביכורי העיתים, בו לימד רוברט, אילה אבנת, בת ה-14, ורקדן להקת בת-שבע, חופש שכטר.

להבא תחולק המילגה פעם בשנה, לזוכה אחד בלבד, ברוטציה בין אנשי המוסדות בהם עבד, רקד ולימד בארץ.

עד הקרן, שקבע מי יזכה במילגות, חברים

דרך מלארמה, פול ורלן ודנבי ועד דבורה גיוביט מה-VILLAGE VOICE וארלן קרוציה מה-NEW YORKER, שאינן משוררות, אך הן סופרות מחול נפלאות, הקשר בין כתיבה ומחול הוא אמיץ, הוא הכרחי. המחול חמקמק, מתקיים תוך היעלמותו, והמילים יכולות לברוא אותו מחדש, או לפחות לתפוס או לתאר את מה שהותיר אחריו.

המחול התשעה עשר

אין ריקוד כזה ולא היה ולכן נרקוד אותו ונדבר בשבחו כאילו הוא ישנו ותמיד היה המחול החמישי הקטטוניה של ניו יורק היא הריקוד המושלם. כל ריקוד אחר הוא רק נסיון בלתי מוצלח לרקוד את הריקוד המושלם.

- מתוך הביקורות שלו: 4.388 ... "יום אחד עוד יצוץ המלומד, שיכתוב דוקטורט על כסאות במחול... שם הדוקטורט יהיה כנראה התממשות החזון של יונסקו, או הפחד מן החלל הריק... כל יצירה חדשה של באר מעוררת ציפיות... מתי יצור סוף סוף יצירה שתהיה מוצלחת מתחילתה עד סופה?"
- "גיין היל-סאגאן הוא במיטבו, כאשר המוות או האהבה הבלתי מושגת שוכנים בקרבתו..."
- "עכשיו נהרין מצליח להיות סוף סוף איש בטחון ורקדנית בטן כאחד. רוצה לומר,

יוצר שפוי ושקול, אך גם מטורף, משולח רסן, מסוג אלו שאנו פוחדים מהם, נרתעים מפניהם, ומקנאים בהם בסתר ליבנו... נהרין נעשה יותר ויותר נפלא, פחות ופחות מיוחד מהאפשרות לגעת בפסיכוזה שלו ושל כולנו, יותר ויותר אמיץ."

המחול החמישה עשר

ריקוד על הגשר לפני הקפיצה לתוך מה שאינו ריקוד על הגשר.

נובמבר 1988 "אי אפשר שלא להתפעל מההקפדה ומן האסתטיות שאינה מצויה במקומותינו. הזיעה בסופו של דבר היא יופי, והיופי הזה נוכח באותה מידה כל רגע ורגע. יופי של זיעה או זיעת היופי. שיער בית השחי העבות והתחת המונומנטלי של דרור ומתניו העבות של בן-גל הם חלק מהיופי הזה, ממש כמו התאורה והעיצוב הנקיים-יפיפיים. כל אלה הם חומרי הבנין של ההימנון החילוני לבשר האנושי... האדם הוא מין רקדן חמורי או הרקדן הוא מין אדם חמורי, שצריך להיות בכושר כל הזמן. וישנו הפחד המתמיד מפני איבוד הכושר, שכמוהו כמוות!"

המחול העשרים ושבעה

ריקוד הוא לחם ריקוד הוא חמצן. אם כן מדוע אני רעב ומתנשם בכבדות

כל הזמן שאל הרקדן.

"אתה תמה על מה להביט. אני תמה איך לחיות. אותו הדבר." מיכלאנג'לו אנטוניוני, "המדבר האדום".

חזי היה חבר והכי אהבתי לדבר איתו על ריקוד ועל אוכל. הוא בישל לי פעם קאלאמרי מיוחדים במינם, כל כך מיוחדים, שאי אפשר היה לאכול אותם, והיה הרבה צחוק. חזי אהב לצחוק, וריקודים רעים במיוחד הצחיקו אותו במיוחד, וגרמו לו לכתוב דברים קשים, לפעמים איומים ומעליבים, אך בדרך כלל מדויקים ומבריקים.

הוא אהב באלט קלאסי, ויכול היה להתאהב בזרוע, בכף רגל, באופן המיסטורי בו נע רקדן שלא מודע ליופיו. הוא היה אמן, שהתנסה בהרבה סוגי יצירה, וכשהוא כתב על שגעון על הפחד ממנו, הוא ידע על מה הוא מדבר. בעצם הוא היה רומנטיקן שהכיר בחוסר האפשרות של מימוש האידיאל, אם באהבה, אם בריקוד.

הוא היה מפוכח וחמור, אבל היה בו גם משהו שמפריך את תמונת העולם השירית הנקיה - היו לו חברים טובים, שבשנתיים הקשות הללו תמיד היו שם, שלא הפקירו אותו לרגע, שליוו אותו בדרך הזו בה, בפאראפראזה על ייטס, הנפש מתבוננת באימה בחיה הגוועת שבתוכה היא כלואה. ואני אומרת רק כמה מן השמות: פנינה ומאיה ועפרה ונילי ועמוס ואמיר ואלון, וזאביק, שבא כנראה מן השמיים ומתהלך ביננו כאחד האדם, כמלאך מקורקע.

ד ש ו ת ✓ ח ד ש ו ת ✓ ח ד ש ו ת ✓

להקת המכללה לנשים מטוקיו, יפן, "קאנאי פומי"
THE KANAI FUMIE COMPANY FROM TOKYO, JAPAN

✓ רוקדים

בבייג'ינג

WUDAO '94

באחד באוגוסט 1994 הסתיים בעיר הבירה של סין, בייג'ינג, פסטיבל גדול, בו הופיעו להקות של בוגרים ותלמידים מאקדמיות למחול מכל העולם, וכן להקות מקצועניות לכל דבר, בתצוגה מרהיבה של סיגנונות, גישות אסתטיות ומגוון שיטות הוראה של מחול מודרני וקלאסי, עממי ואתני. האירוע נקרא '94 WUDAO - ז"א מחול '94, בסינית.

הפסטיבל אורגן על ידי האקדמיה הממלכתית המרכזית של סין לאומנות המחול ובין הלהקות המשתתפות היו תלמידי ה-PLACE שבלונדון, "הבאלט הצעיר של צרפת", להקה קטנה מטסמניה הרחוקה, האי שבקצה הדרומי של אוסטרליה, בוגרי המחלקה למחול מודרני של אוניברסיטת PURCHASE, ארה"ב, תלמידי האקדמיה של הונג-קונג, רקדניות המכללה לבנות "קאנאי פומי" מיפן, ולהקת "צ'אנג מו" מקוריאה הדרומית ואחרות.

וכמובן נציגי המחלקות השונות - זו של מחול מודרני, באלט קלאסי, מחול אתני ועממי - של האקדמיה הסינית, שבמסגרתה התקיים הפסטיבל.

בהתכנסות שכללה 300 רקדנים, הופיעה גם להקת המחול המודרנית המקצוענית היחידה בסין העממית, היא "להקת גואדונג (קנטון) למחול עכשווי", להקה מצויינת, על רמה עולמית של ממש.

במקביל למופעי הפסטיבל נערך באולמי האקדמיה כינוס מדעי, בו נטלו חלק 20 מרצים מכל העולם (בניהם גם רות אשל וג'ורא מנור מישראל) ועשרות של מומחים, מדענים ומרצים מסין.

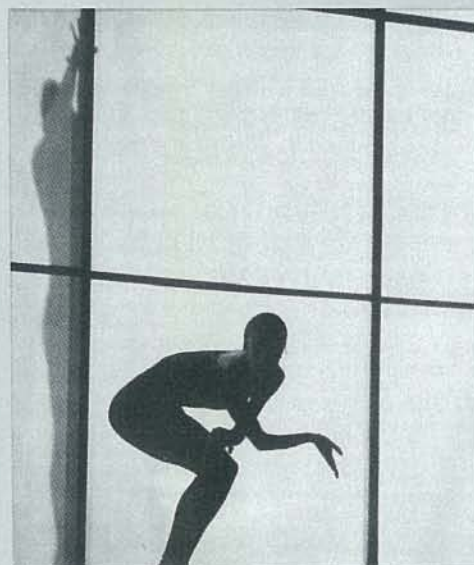
✓ "חלום ליל קייץ" על גדות נהר הריין

להקת הבאלט של הערים דיסלדורף ודויסבורג שבאיזור הריין בגרמניה העלתה באלט חדש מאת המנהל האומנותי של הלהקה, היינץ שפרלי (HEINZ SPÖRLI), המבוסס על הקומדיה השייקספירית "חלום ליל קייץ".

זו הפעם השלישית ששפרלי מטפל באוהבים המתבלבלים בעיר הקסום. בשנים 1976- ושוב ב-1985, יצר נוסח שלו ל"חלום" בעיר באזל, מקום שם ניהל את הבאלט העירוני.

"חלום ליל קייץ" של היינץ שפרל

"MIDSUMMER NIGHT'S DREAM", HEINZ SPÖRLI

"הכוריאוגרף זנח מאחוריו את היער הקסום, ומעצב התאורה שלו בנה על הבימה מעין סטודיו לבאלט דה לוקס: מצד ימין קיר מראות לכל גובה הבימה, משמאל קיר של חלונות מזכוכית ופלדה, אפשר לחלום כאן, חלומות של מי שעובד בבנייני משרדים חדישים בערי הענק המודרניות. זוגות האוהבים חומקים כאן בתנועה צוננת, מאוד מופשטת. אלה שרידים רומנטיים של ימים עברו", כותבת המבקרת קריסטינה ריכרד.

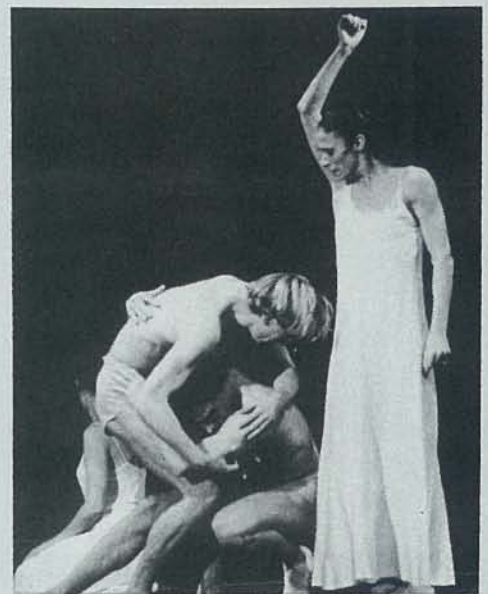
את הדמיונות של שתי, הוא BOTTOM האורג, זה שמלבישים לו ראש חמור, מביים שפרלי כחלומותיו של אחד מפועלי הבימה, בשעת חילופי התאורה.

✓ מאיזדורה ועד פינה בעיקר פינה

א ב י ב ה ב ר

פסטיבל מחול בינלאומי התקיים בגרמניה בין התאריכים 23.6.94-27.5.94 במדינת נורדהיים, וסטפאלן, בו לקחו חלק להקות מחמש יבשות: אסיה, צפון ודרום אמריקה, אוסטרליה ואירופה.

להקתה של פינה באוש
PINA BAUSCH'S COMPANY

הפסטיבל נפתח בעבודותיה של פינה באוש, "קפה מילר" ו"פולחן האביב", המוכרים. לבאוש היתה זו הזדמנות להציג רטרוספקטיבה של עבודותיה ואכן הוצגו עבודות ישנות כמו "אפיגניה", שנוצרה ב-1974 ושהועלתה מחדש בהשתתפות חלק מהצוות המקורי. בתפקידים הראשיים רקדו MALOU AIRAUDO, כאפגיניה ודומיניק מרסו (בתפקיד האח), "כחול הזקן" - עבודה מ-1977 וכן "קונטקטוהוף", "ויקטור", "ציפורנים", "שתי סיגריות בחושך", "עבודה מספר 1", "עבודה מספר 2". ושתי העבודות שנעשו בשנים האחרונות, ועדיין אין להן שם סופי.

כמו כן הופיעה להקת F.T.S. ("פולקוונג טאנץ סטודיו") שהמנהלת האומנותית שלהם היא פינה באוש והם עובדים עם כוריאוגרפים שונים. זו להקה של בית-הספר, בו למדה באוש בשעתו. הם הופיעו ב"EASY TO LOVE", עבודתו של כוריאוגרף צעיר בשם מארק, רקדן לשעבר בלהקתה של פינה באוש, "EINMAL ELYSIUM" של אורס דיטרך.

להקה זו נוהלה בעבר גם ע"י ריינהילד הופמן וסוונה לינקה-כולך בוגרות בית-הספר הידוע בעיר אסן, אשר משמש ככור היתוך למחול הגרמני (בית-ספר זה הוקם בזמנו ע"י קורט יוס).

להקהנוספת, "באלט העיר אולם", המנהלת ע"י כוריאוגרף צעיר, אף הוא בוגר "הפולקוונג", בשם יואכים שלומר (JOACHIM SCHLOMER) הופיעה בעבודותיו. כוריאוגרף זה עושה לעצמו שם בינלאומי בימים אלה ואף הוזמן ע"י מיכאל ברישניקוב לעשות עבודות שתי עבודות בניו-יורק.

חותם נוסף הטביעה פינה באוש בלהקת המחול האוסטרלית, בניהולה של מרל טנקארד (MERYL TANKARD), אשר היתה בעבר אחת הרקדניות הבולטות בלהקתה של פינה באוש וחזרה לאוסטרליה, ארץ מולדתה, לייסד להקה משלה.

אך היו שם גם להקות שניסו לחזור למקורות, ותיעדו את המחול כפי שהיה בתחילת המאה, כאשר יוצרים כגון איזדורה דאנקאן פילסו דרך במציאת שפה תנועתית חדשה ומקורית.

להקת "איזדורה דאנקאן דאנס אנסמבל" ממיאמי, פלורידה, שבארה"ב, שיחזרה בעזרתה של אנדראה סיידל ריקודים של איזדורה, אותם רוקדות נשים בלבד.

להקה נוספת הייתה תאטרון המחול הפרטוארי מסולט לייק סיטי, שבארה"ב, שרקדה ריקודים של דוריס האמפרי, ביניהם: WITH MY RED FIRES, DAY ON EARTH, THE SHAKERS, שנוצרו בשנות ה-50.

את קנדה ייצגה להקתה של מארי שוניאר, ומאידוניה הגיעה להקת המחול "גומרג" (GOMARANG SAKTI DANCE COMPANY).

את הפסטיבל חתמה פינה באוש בעבודתה "פלרמו פלרמו", והקהל מחא כף במשך 30 דקות רציפות ולא נתן לאומנים לרדת מהבמה.

עבורי, היתה זו חוויה מיוחדת במינה, בעיקר בצפייה בעבודותיה של פינה באוש אשר מלבד גאוניותה הבאה לביטוי בשפה התנועתית הייחודית, באין סוף האפשרויות להביע רעיונות העוסקים בדברים מהותיים של החיים זכיתי גם לראות, אולי בפעם האחרונה, חלק גדול מהצוות המקורי של הלהקה. הם רקדנים אורחים בהפקה זו, וכן את חבריה ללימודים בבית-הספר "פולקוונג".

ואסיים בסיפור שמספר ינוש, רקדן פולני בלהקתה של פינה באוש, בעבודה "פלרמו פלרמו": "פעם היתה חברת ברווזים, שפגשה זאב שרצה לטרוף אותם. הם ביקשו ממנו לאפשר להם, כבקשה אחרונה לפני המוות, לשאת תפילה, ואז יסתדרו בשורה בזה אחר

כאלט העיר אולם
ULMER BALLET

זה ולזאב יהיה קל יותר לטרוף אותם. הזאב נענה לבקשתם והראשונה החלה להתפלל: גע, גע, גע, גע, גע כדרכם של הברווזים, אחר-כך הצטרפו אליה עוד ברווזים וכן הלאה וכן הלאה, והגע, גע, גע, גע, לא הסתיים לעולם..."

תחילה נבחרה הרקדנית הרוסיה אלנה צירנישבה למנהל אומנותית, אבל היא התפטרה כעבור עונה אחת והוחלפה באן ווליאמס, מי שהיתה בעבר יד ימינו של ג'ון קרנקו בשטוטגארט ועבדה אחר כך באוסטרליה.

גם ויליאמס עומדת לסיים את כהונתה כעבור שתי עונות, ומי שאמור להחליפה הוא הכוריאוגרף האיטלקי הצעיר, רנאטו זאנללה, שאף הוא החל את דרכו תחילה כרקדן ואחר כך כיוצר צעיר ומוכשר בשטוטגארט.

✓ חילופי משמרות בבאלט האופרה הממשלתית של וינה

באלט האופרה של וינה ידע עליות וירידות לא מעטות בשנים האחרונות, מאז עזב המנכ"ל של הלהקה, הפועלת במסגרת בית-האופרה המפורסם בעיר הואלסים, גרהארד ברונר, את הלהקה ועבר לנהל את התיאטרון העירוני בעיר השדה גראץ, משבר רדף משבר.

רנאטו זאנללה, המנהל הבא של הבאלט של האופרה בווינה
RENATO ZANELLA

ד ש ו ת ✓ ח ד ש ו ת ✓ ח ד ש ו ת ✓

✓ דימויים מזרח – תיכוניים בפינלנד הרחוקה

פסטיבל וקונגרס
KUOPIO, FINLAND-ב

יוני 1994

מ א ת צ י פ י פ ל י ש ר

זה לא קורה לנו כל יום, לראות עצמנו כנותני הטון התרבותי המיוחד, השופע, כלפי החוף המערבי - מתוך המזרח התיכון, שכולו שמש... או ליתר דיוק, לראות עצמנו כפי שרואים אותנו האחרים, אותנו ואת איזורנו, ממרחק רב בקילומטרים ובאווירה, ואז מסתבר במבט של אלפי שנים אחרונות, שכוח אדיר טמון בהתבוננות בתוך דימויים תרבותיים שנוצרו כאן בימי קדם, והם קיימים עד היום, אך נשכחים בתפישתנו. צוק העיתים מוחק רישומים באכזריות אף שהם בבחינת עובדות בשטח.

מה הם אותם דימויים?

תנועות האישה המהוללת במזרח הקרוב עשויות לייצג אותם היטב: הקירבה לטבע (לרוח המנשבת בקלילות, לגלי הים הזורמים), הכמיהה לחופש המבע תוך

אובססיית ההצטנעות, ההתפתלות הנחשית הנעה בזרימה חדה מן ההשתטחות וההקרבה הנרפסת ועד למאבקי המיניות הנחשקת, הביטוי האישי-רגשי מול הקונוטציות המסתוריות. נחלת-הכלל של רצח-מוזות-שעשועים-אקסטזה-ריטואל ומושג היופי לעצמו, הטמון בכל פיגורה מחוללת יתנועות המחוללות הללו, זעירות ככבירות, מוכרות לנו מאז דמויותיהן הצעירות של דבורה, מרים ובת-יפתח מכנען, שיש בהן לא מעט הרואיות, ועד לכישופיה של סמיה גמאל בפני פריד-אל-אטרש במצרים של שנות ה-30 וה-40.

האם רצונה התמידי של אליזבת טיילור להראות ככוכבת אוריינטאלית אכזרית בעלת יופי אגדי הוא הוכחה לכך, שעולם המערב שבו כלו בקסם כבלי המזרח? כיצד נעשה התרגום שלו ליסודות המזרח? מה מתוכם הופנם, וכיצד? ומה עם הארוטיקה החבויה אל מול הפיתוח החושף? (עומר כיאם מנסה, למשל, להתרחק בידועין מן הסנוור המיני). ומה עם חווית הענק של לידת בני-אדם בין-שמיים-וארץ או מול כל אלה?

THE MIDDLE EAST AS A CULTURAL SOURCE - זו היתה כותרת הקונגרס בו השתתפתי בשהותי בפינלנד: הקונגרס ליווה את פסטיבל המחול לכל אורכו. חשתי באיזשהו קסם שאופף אותי מעצם היותי נציגה של "בשר ודם" מן המזרח הקרוב. מה גם שהוזמנתי לפסטיבל כאישה יוצרת מן האיזור, והושם הפעם דגש רציני, לא מעט מדעי ותאולוגי, על מקומה של האישה. פתיחותי לתרבויות ודתות האיזור הדהימה את הקהל. אין מצפים לכך היום בעולם הרחב

מישראלים. ההיבט החזותי והתנועתי שביצירותי המוסיקליות (שבחרתי להציג לנוכחים) בצד האורטוריה פרי עטי על גירוש ספרד (בה משתקפת סימביוזת שלושת הדתות), השמעתי הקלטות של קולות ילדים בדואים וארמנים, ואת הבאלט הטלוויזיוני של ליה שוברט לפואמה הסימפונית "נערה ושמה לימונאד", שהלחנתי בהשראת שירו של משורר לבנוני לפני 18 שנה.

כל זה נשזר היטב והשתלב כראוי בחוויות של מופעי מחול שבאי הכנס חזו בהם. כך נמזגו היטב אל תוך התודעה הצפונית הרחוקה תדמיות שלי, עם חזיונות הבמה של "מבול" בביצוע להקת בת-שבע ושל "פנינים", בביצוע סוראיה הלאל המצרית. ה-Fusion של אוהד נהרין היה משיאי הפסטיבל, וזוהי אמירה אובייקטיבית הנצמדת לתחושת הלוקאל-פטריאטיזם, שחשנו שנינו היטב בפגישתנו בפינלנד הרחוקה.

המוסיקה והמחול הופיעו שוב ושוב כשני כוחות חובקים. מסגרות החג המסורתיות הנפרדות לגברים ולנשים בחתונה, למשל, הן מאותן הוויות המלאות בתנועה ובצליל מקדמת דגא. סמל זה מתיק אותנו הישר אל יחסי גבר ואישה בשלוש הדתות שצמחו באיזור. גם בכך עסק הקונגרס ובמלוא המקצועיות. התאולוגיה, מסתבר, לא פחות מן האומנות מחוללת הניסים, עשויה לקרב בין עמי האיזור.

✓ הבה נכתוב על המחולות

"הבה נצא במחולות לקורות ריקודי העם בישראלי", מאת צבי פרידהבר, הוצאת

המרכז לתרבות של ההסתדרות הכללית, תל-אביב, ע' 111.

חומר רב למדי התפרסם במשך יובל שנות קיומו של הריקוד העממי הישראלי בצורת

מאמרים, תדפיסים, מערכי שיעור למורים ומרקידים, אבל רק מעטים ניסו לטפל בצורה שיטתית בתולדות התופעה החברתית המדהימה הזאת של יצירת תרבות עממית מהכרה בחשיבותה.

קדמו לספרו זה של צבי פרידהבר - שפירסם כבר מחקרים לא מעטים, בעיקר בתחום תולדות המסורת המחולית של קהילות ישראל לדורותיהן - ספרה של גורית קדמן ועבודתה של רות אשכנזי על אודות כנסי דליה. אבל ספרה של גורית קדמן סובייקטיבי למדי, ונכתב מנקודת ראותה האישית, ואילו רות אשכנזי התרכזה בתופעה המרכזית של כנסי דליה בלבד.

פרידהבר הוא מההיסטוריונים, המתחקים אחרי פרטי פרטים, ושאינם מסתכנים יתר על המידה בניסוח תאוריות היסטוריוסופיות, ומי שמתעניין בתולדות המחול הישראלי העממי, ימצא בספר זה מידע רב.

מתוך הספר "הבה נצא במחולות לקורות ריקודי העם בישראלי", דבקה בכנס האיזורי עמק חפר, 1994

קיימים בגדי גוף רבים,

אבל, מנטא - יש רק אהא

עוסקת בבלט?

מחול?

ג'אז?

אירובי?

מזוניינת אהיפואו שונה, יואוביו, ולקבל אה או"ל בנהול-לבן?

אנו יש קו מוצחים מזון, איכובי וואובי אהציד אק.

מבצחים גם הכלאנוג מיוואבו.

הבקשי אאינו וזאי, מה מויל אק ו.....

• נבחרת ישראל בהתעמלות קרקע ומכשירים במכביה ה-14

• שתי אליפויות אירובי: '93-'92

• אליפות ישראל בהחלקה על קרח '91

• אליפות ישראל בגלגליות '94

• אליפות ישראל בהתעמלות קרקע '93

• חגיגות יובל ה-50 לביה"ס למאמנים וינגייט

מפעל וחנות מפעל: רח' אצ"ל 6, א.ת. חדש ראשל"צ

טל': 03-9622791, פלאפון: 050-318190

לקבלת קטלוג וידעון אינפומנטא התקשרי למפעל

ללא הפקות

עמותת ארגון מורים למחול

עמותת ארגון מורים למחול הוקמה על-מנת לקדם את מעמד המורה בארץ

מטרות הארגון:

- איגוד המורים למחול כארגון מקצועי בהסתדרות
- קידום מעמד המקצועי של המורים למחול
- הסברת העניינים המשותפים של חברי הארגון והגברת מודעות הציבור לענייניהם
- לגרום להכרת משרד-החינוך במעמד הארגון

חברותך בארגון ושיחוף הפעולה שלך חיוניים לפעילותנו

פרטים נוספים ובירורים:
הניה רוטנברג
רח' גרינבוים 30
הוד השרון
חיפה
טל': 04-244594

הצטרפותך היא טובתך!

אודות

המכללה למחול ספרדי ולפלמנקו בהנהלת דליה לאו

שעורים לכל הרמות במשך כל השנה שדי בן גוריון 72, ת"א טל: 03-5228214 להזמנת הופעות של דליה לאו ולהקתה - טל: 03-5228214

סטודיו למחול קונסרבטוריון "הסדנה" בירושלים

ילדים ובני נוער מגיל 5 עד 18 ומבוגרים באלט קלאסי, מחול מודרני, ריקוד לתיאטרון, פרטואר, תנועה וג'אז להקה צעירה ובוגרת

אודות

הרשמה: קונסרבטוריון למוסיקה ולאמנויות "הסדנה", עמק רפאים 22, מלפסי: 02-630017, אח"צ בלבד

להקת מחול

משה אפרתי Moshe Efrati קולדממה Koldmama

Dance Co.

בית "קולדממה" מרכז לאמנויות רחי הירקון 61, תל-אביב 63432 טל': 03-5102997/8 פקס': 03-297447

"Koldmama" - Cultural center 61 Hayarkon St. Tel-Aviv 63432 Tel: 03-5102997/8 Fax: 03-297447

קולדממה להקת מחול

World Dance Alliance
c/o Dance Magazine
33 West 60th Street New York, NY 10023
Fax: (914) 723 0741

April 21-23, 1995

**Border Tensions:
dance and discourse at the
University of Surrey,
Guildford, England**

Professor Janet Lansdale
Department of Dance Studies, University of
Surrey, Guildford, Surrey, GU2 5XH, England
Phone: (44) 483 259740
Fax: (44) 483 259392

May 10-14, 1995

**1995 Society of Dance
History Scholars**

Conference at Toronto, Canada
Selma Odom, York University, Toronto,
Canada

June 12-15, 1995

**Meeting of International
Association for Dance
Medicine and Science in
conjunction with the
International Aris Medicine
and Therapy Conference**

מלון דן פנורמה, ת"א
טל': 5626470 (03)
פקס: 5612303 (03)

November 2-5, 1995

**הנושא:
המיתוס והפולחן במחול**

International Conference of the Congress on
Research in Dance at Miami, Florida

Office of the Dean, Dance Division
New World School of the Arts
300 NE 2nd Avenue
Miami, Florida 33132-2297
Phone: (305) 237 3341
Fax: (305) 237 3794

October 22-24, 1994

מפגש בין אומנים וחוקרים

Laban/Bartenieff Institute of Movement
Studies, National Conference at Minneapolis,
Minnesota
Susan Bauer 1232 E. Woodley
Northfield, Minnesota 55057-2956
Phone: (507) 645 6810

October 29-30, 1994

**5th Congress of the
European Association of
Dance Historians at
Barcelona, Spain**

A.E.H.D., Sylvie Jacq-Mioche
40 Avenue de Paris
95600 Eaubonne, France

November 3-6, 1994

**CORD Annual Conference
at Texas Women's
University**

Kim Grover-Haskin
Texas Woman's University
Programs in Dance-PO Box 23747
Denton, TX 76204
Phone: (817) 898 2085

November 12-13, 1994

**Conference on Frederick
Ashton: Following Sir Fred's
Steps at London, England**

Ashton Conference Secretary
The Roehampton Institute
Roehampton Lane
London SW15 5PJ
Phone: (81) 392 3380

March 9-12, 1995

**World Dance Alliance
General Assembly;**

Meeting of the Americas for Dance at the
National Center of the Arts, Mexico City
Genevieve Oswald

August 28-31, 1994
International Colloquium:

**The Sources of Dance
History**

Sable, Francee
Ris and Dancerics
58 rue Victor Hugo
94140 Alfortville, France
Phone: (33) 1 4977 7575
Fax: (33) 1 4977 7708

September 3-7, 1994

**The XXth Conference
of SIBMAS**

(Societe Internationalaedes Bibliotheques et
des Musee des Arts du Spectacle/International
Association of Libraries and Museums of the
Performing Arts), Antwerpen Belgium
Roger Rennengerg, Director
Stadsbibliotheek
Hendrik Conscienceplein
B-2000 Antwerpen Belgium
Phone: (3) 233 97 12
Fax: (3) 231 69 32

October 20-23, 1994

**Conference on Dance
Education**

at Michigan State University in East Lansing
Lynette Young Overby
Dept of PE & Exercise Science
131 IM Circle
Michigan State University
East Lansing, MI 48824

October 20-23, 1994

**American Dance Therapy
Association**

Conference at Minneapolis, Minnesota
American Dance Therapy Association
2000 Century Plaza, Suite 108
Columbia, Maryland 21044 3263
Phone: (410) 997 4040

